

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindellicorum, Anno MDCCXIII.

Art. II. Existit unicus tantùm Deus, contra Gentiles Idololatrias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

steriorem: sicut Natura universaliter omnes docet præstitutam homini esse aliquam beatitudinem, non tamen ita docet, in quo consistat illa beatitudo, quæ & qualis illa sit: Omnesimus, dari continuum, quid autem illud sit, ignoramus passim. Ceterum tibi nullum moveat scrupulum turba Atheorum, præfractè intra se DEUM negantium, vel potius negare conantium: partim quia eos insanire hucusque ostendimus, partim quia ipsimet internis stimulis supremum Legislatorem & Vindicem agnoscere compelluntur, adeoque DEUM suo suffragio velinviti confiteri: nam & ipsi in subitis casibus (ubi Natura, non Consilium, operari con-

suevit teste Philosopho) in subitis periculis DEUM & ejus opem inclamant, ob immissa mala eum blasphemant, ob admisa etiam occultissima crimina timent, malefactorum memoriâ torquentur lancinante miseris conscientia, instante morte exhorrescunt &c. Sed ista non facerent, nisi agnoscerent, vel agnoscere à Natura cogerentur aliquem, qui omnia sciat, omnia possit, omnia condignis præmijs vel supplicijs afficiat &c. Quem igitur rationum pondera obstinatum non permovent ad agnoscendam DEI existentiam, tandem propria conscientia convincit.

ARTICULUS II.

Existit unicus tantum Deus.

Contra Gentiles Idololatrias.

SUMMARIUM.

1. Multos & varios superstiosæ Antiquitas coluit Deos.	4. Ex Trinitate Personarum non inferuntur tres Dij.
2. 3. Sed ineptè, & contra lumen rationis.	

1. Sciendum, Quamvis Polytheismus, seu secta plures agnoscens Deos, sit evidenter contra lumen rationis, & scelus Atheismo par, vel etiam majus; innegabile tamen est, plurimas & integras nationes, imò antè Christi tempora totum fere Orbem in hoc execrandum Idololatriæ scelus prolapsum esse, & rebus innumeris, etiam vilissimis, Deitatem & Divinos honores tribuisse. Sic

Perse Cælum & Jovem tanquam suprema Numina coluere: Sic Egyptij Serapim & Crocodilos sibi deos fecerunt: Sic Arabes Jovem & Bacchum, Indi Solem, Phryges Lunam adorârunt. Romani, sicut cæteros populos potentia, ita in accumulandis Dijs stultitia antegressi tot Numina sibi colenda finxerunt, ut ingens volumen vel referendis eorum nominibus vix sufficeret Rur:

Ruri deam Ruriam, vallibus Valloniam; Montibus Deum Montinum, domibus deos Penates aut Lares &c. præfesse commenti sunt. Credibile tamen non est, prudentiores, quales fuerit Plato, Aristoteles, Cicero, Seneca &c. agnovisse tot Numina, quot ex metu Imperatorum vel insipientis Vulgi exterius adorabant, ut colligere licet ex eorum libris.

1. Dico. Evidenter repugnat, plures dari deos, quam unum. Demonstratur 1. Si plures sint Dij, vel omnes habent potestatem & libertatem faciendi, quod lubet, vel aliqui tantum, vel nullus? quidquid dicatur, dicitur aliquid evidenter absurdum & falsum: ergo. m. P. si nullus: ergo nullus omnino est Deus; qualis enim, obsecro, Deus sit, qui caret viribus & libertate disponendi pro libitu? qui dependet ab alijs, qualis Dominus? si aliqui: ergo reliqui non sunt Dij: dein si plures (sive omnes, sive aliqui tantum) habent potestatem & libertatem faciendi, quod lubet, possunt facere & velle contradictoria, & contraria. v. g. unus pluvias, alter serenitatem, unus salubrem mortalibus autam, alter pestem, unus te ordinabit ad sceptrum, alter ad mortem: *Mulciber in Trojam, pro Troja stabit Apollo*, unus eam everfam, alter non everfam cupiet &c. Sed hæc & similia sunt evidenter falsa & absurda; nam evidenter ex his Dij litigantibus non omnes possunt esse victores, cum talia inter se pugnantia poni nequeant: Miseri igitur dij erunt, qui debent succumbere, & miseri, qui non sicut jurgijs, rixis, & dissidijs possunt vitare:

implicat autem evidenter miser DEUS: ergo.

Demonstratur 2. Si plures sint Dij, vel omnes sunt inter se æquales, & summè excellunt: vel unus est major cæteris, & solus summè excellit, estque tale ens, quo majus, & cui æquale nec datur nec dari potest? si unus est major cæteris, solusque summè excedit: ergo cæteri hoc ipso sunt exclusi de numero Deorum; evidenter enim implicat Deus, qui non sit ens summè excellens, non supremus Dominus, qui alium superiorem se agnoscere debeat. Si omnes sint æquales, hoc ipso nullus erit DEUS, eò quòd nullus sit summè perfectus, habens omnem perfectionem possibilem; cum singuli careant ijs prerogativis, quæ reperiuntur in cæteris. Porro si plures inter se æquales admittantur Dij, debent admitti numerò infiniti Dij; quod ostendo: ubi aliquando admittitur multiplicatio individuum possibilis, eam sine fine extendibilem fateri necesse est; quid enim prohibet, cur ex individuis omnino æqualibus addi nequeat secundo tertium, tertio quartum, & sic in infinitum? Si autem aliquando concedas, possibiles esse plures & plures Deos in infinitum, infinitos acta existere inficiari nequis: siquidem in entibus Necessarijs & Improductis (quòd dijs proprium esse debet, ut ex nomine & notione Dei patet juxta ea, quæ dicta sunt art. præced. ad initium) perinde est posse existere, & actu existere. At quis non rideat infinitam Deorum multitudinem? Nec terra duos Soles, nec regnum duos patitur reges: & rex regum Divinitatis sua

supremæque potestatis non unum, non mille, sed infinitos patiatur socios?

4. Objicies: etiam Christiani adorant tres Deos, tres adorando Personas Divinas: ergo tam absurdum & falsum non est admittere plures Deos. R. N. Ant. & suppositum, quod cum Personis Divinis multiplicetur Deitas seu Natura Divina: Nos unam Deitatem, unam Voluntatem Divinam admit-

timus, unam Sufficientiam, Potentiam, Sapientiam infinitam, in triplici Persona subsistentem, unum Omniscium, unum Omnipotentem, unum Immensum, unum Dominum, consequenter & unicum adoramus Deum. Aliter longè se res haberet in pluribus Dijs; nam quilibet eorum esset alius à cæteris Deus, alius Intellectus, alia Voluntas, Potentia &c.

ARTICULUS III.

Datur altera vita, & quidem immortalis.

Contra Epicureos & Divinam Providentiam negantes.

SUMMARIUM.

1. Epicuri assecla putant, vel potius optant animam perire in morte hominis. 2. Sed ex lumine naturali evidens est, illam saltem per aliquod tempus debere existere separatam à corpore. 3. 4. Imò exigere aeternam existere, adeoque immortalem esse.	5. Virtus ipsa non est sibi sufficiens premium, nec scelus sibi compensans poena. 6. Anima aliquando existens à corpore separata semper exigit existere, quia semper habet finem. 7. Qua contra Immortalitatem animæ rationalis adducuntur, levissima sunt.
- I. Sciendum, quamvis fide divina credendum sit, animam hominis post fata supersistere esse, ac aeternam durare; id ipsum tamen contra Epicuri asseclas &c. tanquam fundamentum omnis honestatis ratione naturali demonstrandum est, animam rationalem nimirum talis esse Naturæ, ut exigat perpetuam sui conservationem, adeoque immortalitatem habere *naturalem* (non *essentialem*, quæ soli DEO com-

petit) ut hoc pacto homines carni & sceleribus immersos, qui se ipsos lactare contendunt inani spe, animam à corpore separatam simul perire, communem cum bestiis interitum optantes, postquam moribus & vitâ in bestias commigrarunt, ne metu futurorum suas sibi voluptates reddant amaras: ut, inquam, hos terrenis immersos homines salubri timore percussos à periculo suo sopore excitemus, quod aper-